

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst
RT I 1997, 76, 1283

Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine

Vastu võetud 28.10.1997 nr 207

Kaitstavate loodusobjektide seaduse (RT I 1994, 46, 773) paragrahvi 5 lõike 4 ja paragrahvi 6 alusel Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada:

- 1) Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eeskiri (lisatud);
- 2) Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala välispiiri kirjeldus (lisatud).

2. Määrata Piusa jõe ürgorumaastikukaitseala valitsejaks Võru maavanem.

3. Tunnistada kehtetuks Eesti NSV Ministrite Nõukogu 8. juuli 1965. a. määruse nr. 314 «Mõnede looduskaitse küsimuste kohta» (ENSV MK 1965, 23, 100) punkt 1.

Peaminister Mart SIIMANN
Keskkonnaminister Villu REILJAN

Riigisekretär Uno VEERING

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 28. oktoobri 1997. a. määrusega nr. 207

Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eeskiri

I. ÜLDSÄTTED

1. Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala (edaspidi kaitseala) moodustati Võru Rajooni TSNTäitevkomitee 30. märtsi 1962. a. otsusega nr. 33 «Looduskaitse ja kultuurimälestiste kaitsekorraldamisest Võru rajoonis» maastikulise keelualana ning reorganiseeriti Eesti NSV Ministrite Nõukogu 8. juuli 1965. a. määrusega nr. 314 «Mõnede looduskaitse küsimuste kohta» maastikulise kaitsealana (ENSV MK 1965, 23, 100).
2. Kaitseala maa-ala on määratletud Vabariigi Valitsuse kinnitatud Piusa jõe ürgorumaastikukaitseala välispiiri kirjeldusega.
3. Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorraeripärale ja majandustegevuse piiramiseastmele kahte tüüpi võõnditeks: sihtkaitsevõõndiks ja piiranguvõõndiks.
4. Kaitseala ning selle võõndite piirid kantakseriiklikusse maakatastrisse.
5. Kaitseala ning selle võõndite piiride kirjeldus onkoostatud riigiettevõtte Eesti Maauuringudmaakasutuskaardi (mõõtkava 1:10 000), Eesti Metsakorralduskeskuse Vastseliina metskonna 1992. aasta puistuplaani ja talumaade osas kuni 1940. aastani välja antud Katastri Ametiskeemiliste kaartide (mõõtkava 1:10 000) alusel.

II. KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

6. Inimestel on lubatud viibida ning marju ja seeni korjata kogukaitsealal. Liikumine eramaaltoimub vastavalt asjaõigusseadusele (RT I 1993, 39, 590; 1995, 26--28, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 51, 967; 1997, 52, 833) ja kaitstavate loodusobjektide seadusele (RT I 1994, 46, 773).
7. Telkimine ja lõkketegemine on lubatud ainult kaitseala valitseja poolt selleks ettenähtud ja tähistatud paikades ning eramaal omaniku loal.
8. Mootorsõidukitega liikumine ja nende parkimine väljaspool selleks ettenähtud teid ja parklaid on kaitsealal keelatud, välja arvatud teaduslikel välitöödel, järelevalve- ja päästetöödel ning käesoleva kaitse-eeskirjaga

lubatud metsa- ja põllumajandustöödel. Kaitseala sihtkaitsevööndison keelatud jalgratastega liiklemine väljaspool teid ja radu ja liiklemineveemootorsõidukitega.

9. Metsa kasutamise kord kaitsealal sätestataksevöönditi käesoleva kaitse-eeskirjaga. Kaitsealavalitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja, metsamaterjali väljaveo ningpuistu lõppkoosseisu jäätüüses osas. Keelatud on lõppraie paljandile lähemal kui 50 m jametsatööd sihtkaitsevööndisrohkem kui 30°kaldega nõlvadel, välja arvatud vaadete avamisekskaitseala valitseja igakordselnõusolekul, puhtpuistute kujundamine varem rajatud metsakultuuride alal,energiapuistuterajamine ning keemiline võsatorje.

10. Jahipidamine ja kalapüük kaitsealal toimuvadvastavalt õigusaktidele ja käesolevalekaitse-eeskirjale.

11. Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealalkeelatud:

- 1) maa sihtotstarbe muutmine;
- 2) maa- ja metsakorralduskavade kinnitamine;
- 3) geoloogilised uuringud ja üldgeoloogilised uurimustööd;
- 4) rahvaürituste (osalejate arvuga üle 300 inimese) korraldaminesihtkaitsevööndis.

12. Kaitseala valitseja nõusoleku saamisekskäesolevas kaitse-eeskirjas ettenähtud juhtudel peabvastava loa taotleja või projekti või kava kooskõlastuse taotlejaesitama kaitseala valitsejalekirjaliku taotluse. Kaitseala valitseja vastab taotlusele nõusoleku võimotiveeritud keeldumisegegaja vajaduse korral omapoolsete tingimuste esitamisega nii taotlejale kui ka loaandjalehiljemaltühe kuu jooksul pärast taotluse saamist. Keskkonnaekspertiisi tegemisevajaduse korral onkaitseala valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuni ekspertiisiaktisaamiseni,teavitades sellest nii nõusoleku taotlejat kui ka loaandjat.

Kaitseala valitseja vaatab metsaraietaotluse läbi ning annab omanõusoleku või esitabmotiveeritud keeldumise ja vajadusel omapoolsed tingimused kümne päevajooksul pärasttaotluse saamist.

13. Kaitseala piires oleva kinnistu võõrandamiselon võõrandaja kohustatud võõrandamislepinguärakirja saatma kaitseala valitsejale kaitstavate loodusobjektide seaduseparagrahvi 9 lõike 5kohase riigi ostueesõiguse realiseerimise tagamiseks.

III. SIHTKAITSEVÖÖND

14. Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa sealväljakujunenud või kujundatavate looduslike japoolloduslike koosluste säilitamiseks.

15. Kaitsealal on kolm sihtkaitsevööndit:

1) Make oru sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad:

Meremäe vallas Möldre-Ugguri (54) talu metsamaa kinnistut läbivastidapoolseimast teest idapoolse ja õuemaast põhja poole jääv osa, Sikka (56) talu metsamaa Piusa jõe kaldale jääv osa ning Tallikese-Kikka (58) talu metsamaa Jõksi Möldre teestlääne poole jääv osa;

2) Savioja Jõksi sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad:

Meremäe vallas Möldre-Savioja (47) ja Hinni-Savioja (40) taludemetsamaa Piusa jõe ning Savioja kaldale kaitsealale jääv osa, Hinnialla (39) ja Metsaveere kinnistutemetsamaa Piusa jõe kaldale jääv osa ning Kääpamäe (1386) ja Taklamäe (1385) talude metsamaa Jõksi Möldre teestlääne poole jääv osa;

3) Härma sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad:

Vastseliina vallas Jõeveere (60), Kõo Keldo (59) ja Pelgu (57) talupõhimaatükkide jõeäärsesteest ida poole jääv osa (välja arvatud Jõeveere (60) talu õuema).

Meremäe vallas Tellase-Tinti (37) talu põhimaatüki jõeäärsest teest ida poole jääv osa, Kõo Palda (56) ja Otsa (68) lahusmaatükkide jõeäärsest teest ida poole jääv osa ning kinnistute Aiaaluse (1258), Sootaguse (1107), Käooru (1102), Viinaoru (1100), 1123, Sarapuu (1109), Vahtra (39), Kivi (35), Teeveere (32), 194, Silmuskao (45), Sookao (1264) ja Rakino (139) jõeäärsed lahusmaatükid.

Lahustükina kuuluvad vööndisse Meremäe vallas Kerepääle Semmo (31), Kerepääle Alla (30), Hinni Savioja (40) ja Hinnialla (39) talude jõeäärsed lahusmaatükid, Tellase-Tinti (37) talupõhjapoolseim jõeäärne lahusmaatükk, kinnistute Ristioru (46), 1358, Kopli (10) ja Järvemäe (497) jõeäärsed lahusmaatükid ja Vastseliina metskonnakvartal 198 (ainult eraldis 1 Rebasniidu (613) maaüksusel).

16. Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine. Lubatud onkooskõlas käesoleva kaitse-eeskirja punktidega 6--13 järgmised koosluste ja liikide säilimiseks vajalikud või neid mitte kahjustavad tegevused:

- 1) marjade ja seente korjamine;
 - 2) teede, sildade, elektriliinide ja muude kommunikatsioonidehooldustööd ning olemasolevatehoonete elektrifitseerimine kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul;
 - 3) telkimiskohtade ja lõkkeplatside rajamine kaitseala valitsejaigakordsel nõusolekul Härma ja Make oru sihtkaitsevööndis;
 - 4) õpperadade rajamine ning tõkke- ja käsipuude, puitteede ja-treppide ehitamine kaitsealavalitseja igakordsel nõusolekul;
 - 5) ulukite arvukuse reguleerimine ja kalapüük;
 - 6) valikraie kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul;
 - 7) karjatamine looduslikel rohumaadel, kusjuures kaitseala valitsejakooskõlastab karjatamise ajaja koormuse;
 - 8) punktis 17 sätestatud tegevus.
- 17.** Sihtkaitsevööndis on poollooduslike koosluste (looduslike rohumaade) esinemisaladel kohustuslik niitmine nende ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks.

18. Sihtkaitsevööndi metsad kuuluvad hoiumetsakategooriasse (juhtfunktsioon -- looduskaitse; metsaökosüsteemi areng üksnes loodusliku protsessina ning bioloogilisemitmekesisuse jamaastikuilme säilitamine).

IV. PIIRANGUVÖÖND

19. Piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav ning pärandkultuurimaastikuna säilitatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada kaitstavate loodusobjektide seaduses ningsellealusel käesolevas kaitse-eeskirjas kehtestatud tingimustega.

20. Kaitsealal on kaks piiranguvööndit:

1) Vahtseliina-Jõksi piiranguvöönd, kuhuk kuulub:

Meremäe vallas Kapera Meremäe teest lõuna poole jääv kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse;

2) Tellaste-Tamme piiranguvöönd, kuhu kuulub:

Vastseliina ja Meremäe vallas Kapera Meremäe teest põhjapoolsele jääv kaitseala osa, mis eikuulu sihtkaitsevööndisse.

21. Piiranguvööndis on lubatud looduskaitsealade koostõlõlas olev majandustegevus, välja arvatud käesoleva kaitse-eeskirja punktide 6--13 alusel keelatud ning järgmised tegevused:

- 1) uute maaparandussüsteemide rajamine, välja arvatud kultuur-tehnilised tööd Vahtseliina-Jõksi piiranguvööndis kaitseala valitseja nõusolekul;
- 2) maavarade ja maa-ainese kaevandamine, välja arvatud kaitsealavalitseja igakordsel nõusolekul Vahtseliina-Jõksi piiranguvööndis Piusa jõe veepiirist kaugemal kui 100 m eramaaomanikul liiva ja kruusa võtmine oma tarbeks;
- 3) lõppraie, välja arvatud raie kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul vaadete avamiseks ning turberaie Vahtseliina-Jõksi piiranguvööndis ja turberaie ainulthäilraienal Tellaste-Tammepiiranguvööndis;
- 4) uute metsakultuuride rajamine, välja arvatud segapuistutena Vahtseliina--Jõksi piiranguvööndis;
- 5) veekogude veetaseme muutmine (v.a. keskkonnaekspertiisi alusel lubatud paisjärvede rajamisel endistes veskikohtades) ja kallaste kahjustamine;
- 6) väetiste ja mürkkemikaalide kasutamine põllumaal Piusa jõe veepiirile lähemal kui 50 m (välja arvatud õuemaal), metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 7) prügi ja heitmete ladustamine, välja arvatud kohaliku olmeprügi ladustamine oma kinnisasjapiires kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades.

22. Piiranguvööndis on kaitseala valitsejaigakordsel nõusolekul lubatud uute ehitiste püstitamine ning sildade, teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine.

23. Olemasolevate maaparandussüsteemide ja Piusajõe kallaste hoolduseks vajalike tööde ulatusja meetodid kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga.

24. Piiranguvööndi metsad kuuluvad hoiumetsakategooriasse (juhtfunktsioon -- looduskaitse; maastikuilme säilitamine).

V. LÕPPSÄTTED

25. Isikud, kes rikuvad käesoleva kaitse-eeskirjanõudeid, kannavad haldus- või kriminaalvastutust ja tsiviilvastutust seaduses ettenähtud korras.

26. Käesolevast kaitse-eeskirjast tulenevad vaidlused lahendatakse kohtus, kuid huvitatud isikvõib kaitseala valitseja tegevuse vaidlustamiseks pöörduda ka keskkonnaministri poole.

Keskkonnaminister Villu REILJAN

Kinnitatud

Vabariigi Valitsuse 28. oktoobri 1997. a. määrusega nr. 207

Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala välispiirikirjeldus

Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala välispiir (edaspidi piir) kulgeb Meremäe vallas Vastseliina Meremäe maantee ja Kapera maantee ristumiskohast mööda Kapera maantee teemaadapiiri põhja suunas kuni Seba (53) kinnistu läänepiirini ning edasimööda nimetatud kinnistulääne- ja põhjapiiri kuni Möldre-Savioja (47) talu juurde viivateeni ning edasi mööda seda kuni Möldre-Savioja (47) taluni. Piir jätkub mööda Möldre-Savioja (47) talust Hinni-Savioja (40) talu kulgevast pinnasteed Hinni-Savioja (40) taluni ning edasi mööda Tellaste külla viivat teed läbi Hinni-Savioja (40), Hinnialla (39), Nurme (195) ja Rebase (39) talu maa kirde-jaloodesuunas kuni Kapera Meremäe maanteeeni. Piir jätkub mööda Kapera Meremäe maantee teemaalõunapiiri ida suunas kuni Tellase-Turra (38) talu sissesõiduteeni, mööda seda Tellase-Turra (38) taluni ning edasi mööda Segari (36) talu juurde kulgevate põhja suunas kuni Segari (36) talujuurest loode suunas kulgeva teeni. Edasi kulgeb piir mööda nimetatud teed (läbides Vastseliinametskonna kvartali 196 eraldisi 23, 20, 5, 4 ja 1 ning kvartali 189 eraldisi 15, 9, 4 ja 1) loodesuunas (ületades Meremäe ja Vastseliina valla piiri ja jätkudes Vastseliinavallas) kirde-edelasuunalise elektriliini ning edasi mööda seda kirde ja loode suunaskuni Lindorakülast Kõo külla kulgeva kirde-edelasuunalise teeni ning edasimööda seda Kõo küläni. Piir jätkub mööda Kõo külast Saetamme külla kulgevast kirde-edelasuunalist pinnasteed (läbides kvartali 59 eraldisi 8, 9, 10, 11, 2 ja 4) kirde suunas kuni teeristnikvartali 59 eraldises 4 ning edasi mööda Piusa jõe läänekaldalt Võru Obinitsa maanteele kulgevast loode-kagusuunalist teed loode suunas kuni nimetatud maanteeeni. Piir jätkub mööda Võru Obinitsa maantee teemaakagupiiri kirde suunas kuni nimetatud maanteelt Piusajõe läänekaldale kulgevaid läänesuunalise pinnasteeni ning edasi mööda seda ida suunaskuni maakonnapiirini ning edasi mööda seda ida ja põhja suunas kuni vana Võru Obinitsa maanteeeni. Piir jätkub Meremäe vallas mööda nimetatud maantee edelapiiri kagu suunas kuni Ignasekülla suunduvapinnasteeni Kuulumäe (1101) talu lahusmaatüki kirdepiiril ning edasimööda nimetatud teed Ruusa (1214) kinnistu idanurgani. Edasi kulgeb piir mööda Ruusa (1214) kinnistu kagupiiri, Käooru (1102) kinnistu kirde- ja kagupiiri, Mäealuse (1122) ja Viinaoru (1100) kinnistu idapiirini ning Papioru (1104) kinnistu kirde- ja kagupiiri metsa ja haritava maa piirini ning edasimöödas seda läbi kinnistute 1127, Taguse (1108), Karjatee (1112) ja Uibomäe (1095) kuni Lätte (899) kinnistu loodepiirini. Piir jätkub mööda Lätte (899) kinnistuloodepiiri Metsa (1085) kinnistukirdepiirini ning edasi mööda seda kagu suunas Metsa (1085) kinnistuidanurgani ja edasi möödanimetatud kinnistu kagupiiril kulgevast pinnasteed edela suunas kuni teeristini Metsa (1085) talumaal. Edasi kulgeb piir mööda kagu suunas kulgevast pinnasteed ja sellemõttelist sirgjooneliskagusuunalist pikendust kagu suunas kuni Veski (1292) ja Aia (440) talude vahelise kirde-edelasuunalise pinnasteeni, edasi mööda nimetatud teed edela suunaskvartali 190 kirdepiirini, edasi mööda kvartalite 190 ja 198 kirdepiirikagu suunas kuni kvartali 202 põhjapiirini ning edasi mööda seda lääne suunas kuni Raja (1407) maaüksuse põhjapoolse lahusmaatüki kirdepiirini. Edasi kulgeb piir möödanimetatud lahusmaatüki kirde- ja kagupiirini ning Väike-Härma (1248) maaüksuse kirdepiiri Kapera Meremäe maantee teemaal põhjapiirini, edasi mööda seda edela suunas Kauri (1001) kinnistu loodenurgani ja edasi mööda Kauri (1001), Visla (401), Lepavõsu (52) ja Kuuse (338) kinnistu läänepiiri, Bergi (280) kinnistu loodepiirini ning Haari (47) ja Tallikese Kalamehe (59) ja Tallikese Marga (60) taludel läänepiiri kuni Möldre Plessi teeni. Edasi kulgeb piir mööda nimetatud teed kagu suunas kuni Tallikese Kalamehe (59) ja Tallikese Marga (60) talude õuemaani, mööda õuemaal piiri edela, kagu ja kirde suunas (nimetatud talude hooneid kaitsealast välja jättes) uuesti Möldre Plessi teeni ning edasi mööda seda kuni kirde-edelasuunalise ojani, mööda seda edela suunas kuni loode-kagusuunalise kraavini Ojaveri (15) talu maal ning edasi möödanimetatud kraavi kagusuunas kuni Ojaveri Plessi teeni. Piir jätkub möödanimetatud teed lääne suunas kuni Ojaveri talust Vastseliina Meremäe maanteele viiva teeni ning edasi möödas seda kagu suunas kuni nimetatud maantee teemaal põhjapiirini ja edasi mööda sedalääne suunas kuni Vastseliina-Meremäe ja Kapera maantee ristumiskohani.

Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala välispiiri kirjeldus on koostatud riigiettevõtte Eesti Maaüritingud maakasutuskaardi (mõõtkava 1:10 000), Eesti Metsakorralduskeskuse Vastseliinametskonna 1992. aasta puistuplaani ja talumaade osas kuni 1940. aastani väljal antud Katastri Ameti skeemiliste kaartide (mõõtkava 1:10 000) alusel.

Keskkonnaminister Villu REILJAN

